EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

VSTUPNÍ ČÁST

Název modulu

Byzantské umění, Karolínské a Otonské umění. Velká Morava.

Kód modulu

82-m-4/AC96

Typ vzdělávání

Odborné vzdělávání

Typ modulu

odborný teoretický

Využitelnost vzdělávacího modulu

Kategorie dosaženého vzdělání

M (EQF úroveň 4)

Skupiny oborů

82 - Umění a užité umění

Komplexní úloha

Obory vzdělání - poznámky

- 82–41–M/03 Scénická a výstavní tvorba
- 82–41–M/05 Grafický design
- 82-41-M/17 Multimediální tvorba

Délka modulu (počet hodin)

12

Poznámka k délce modulu

Platnost modulu od

30. 04. 2020

Platnost modulu do

Vstupní předpoklady

- absolvování modulu Raně křesťanské umění v Římské říši

JÁDRO MODULU

Charakteristika modulu

Cílem modulu je osvojení znalostí vývoje situace ve výtvarném umění po rozpadu Římské říše:

- Východořímská říše - Byzantské umění
- Vývoj situace na našem území a Velká Morava
- Vývoj situace - Západní Evropa - předrománské umění (Francká říše).

Žák se seznámí s principy, druhy a formami umění raného středověku, novými i přejatými principy a technikami v

architektuře, sochařství a malířství a jejich typickými znaky pro jednotlivá území.

Po absolvování modulu žák:

- popíše charakteristické rysy a přiřadí je k odpovídajícím oblastem a kulturám
- jmenuje nejvýznamější památky a jejich znaky
- jmenuje základní druhy, techniky, materiály a formy v jednotlivých disciplínách a oblastech.

Očekávané výsledky učení

Žák:

- žák se orientuje v mocenském a zeměpisném rozložení západní a severní Evropy a ve vývoji východořímské říše
- charakterizuje základní datace jednotlivých oblastí
- klasifikuje základní principy, druhy, techniky a formy umění v jednotlivých dosciplínách a oblastech
- popíše vývoj umění od raně křesťanského po předrománské s použitím odborné terminologie a vyjmenuje nejznámnější památky v Evropě, v rámci jednotlivých oblastí
- určí základní techniky, materiály a náměty v malbě u jednotlivých oblastí s použitím odborné terminologie a vyjmenuje nejznámnější památky v Evropě
- popíše základní techniky, materiály a náměty v sochařství u jednotlivých oblastí s použitím odborné terminologie a vyjmenuje nejznámnější památky v Evropě
- charakterizuje základní druhy, materiály a formy užitého umění u jednoltivých oblastí

Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

Obsahové okruhy učiva:

1. Východořímská říše po rozpadu Římské říše - Byzanc

- Rozpad Římské říše, společensko-politická situace
- Hlavní rysy východořímského umění, vlivy a prvky
- Techniky, principy a památky v architektuře, malířství a užitém umění
- Význam Byzantské říše pro vývoj umění na našem území - prvky, rysy, techniky.

2. Západní Evropa po rozpadu Západořímské říše

- Stěhování národů
  - pohyb v Evropě a jeho příčiny
- Germáni
  - kultura a náboženství
  - umění ve Skandinávii a jeho vazba na situaci v Evropě a v dalších oblastech (expanze - západní Evropa, Británie, Rusko a obchod - Persie, sev. Afrika, Rusko)
- Frankové
  - sjednocení a vznik první velké a stabilní říše v západní Evropě
  - osobnosti - Karel Veliký, Ota I.
  - předrománské umění - principy, materiály, techniky a památky, hlavní prvky v jednotlivých disciplínách (westverk, falc) a obdobích (karolínská renesance a ottónské umění)

3. Situace na našem území a Velká Morava

- Sjednocení kmenů a vznik Velké Moravy
  - panovníci Velké Moravy
  - Význam a označení území (kultura, obchodní cesty, Magna Moravia)
- Rozložení moci na našem území (Čechy vs. Morava) a významná kulturní centra
  - Vazba na Germány a Franky - šíření křesťanství a upevnění moci
  - Morava - Staré Město u Uh. Hradiště, Uherské Hradiště, Mikulčice, Pohansko, Velehrad atd.
- Křesťanství na našem území a význam věrozvěstů Konstantina a Metoděje.
  - Pozice křesťanství a jeho význam před příchodem věrozvěstů
  - Příchod Konstantina a Metoděje - odkud, od koho a jejich přínos (slovanská liturgie, hlaholice)
- Vazba na Byzantskou říši - m´da, umění, materiály, politické vztahy
- Principy, materiály, techniky a památky v jednotlivých disciplínách
  - architektura (hradiště, kostely)
  - malířství a sochařství
  - užité umění (typické šperky, skleněné perly, zbraně)

Učební činnosti žáků a strategie výuky

Strategie učení: ve výuce se doporučuje kombinovat níže uvedené metody výuky.

Metody slovní:

- odborný výklad s prezentací

Přímé vyučování:

- přednes s použitím odborné literatury
- práce s odpovídjící obrazovou dokumentací
- orientace žáků v učivu (diskuze, seminární práce, ústní zkoušení)
- hodnocení samostatné práce

Specifikace samostatné práce:

- teoretická část (teoretický popis tématu)
- praktická část (souvislá prezentace a formulace tématu na základě vlastního studia)
- obrazová část (aplikace teoretických poznatků na konkrétních příkladech)
- závěr (výsledky práce)
- rozsah práce 6-10 stran včetně příloh (obrazový materiál, schémata, fotografie...)

Učební činnosti žáků:

- seznámí se a následně popíší charakteristické znaky jednotlivých oblstí
- popíší principy, techniky a materiály v jednotlivých uměleckých disciplínách a rozliší je v rámci jednotlivých oblastí a období
- učí se aplikovat teoretické poznatky a prezentovat je v obrazových materiálech
- aktivně se zapojují do výuky a zodpovídají kontrolní otázky pedagoga

Zařazení do učebního plánu, ročník

2.ročník

VÝSTUPNÍ ČÁST

Způsob ověřování dosažených výsledků

Písemná nebo ústní forma zkoušení

- základní pojmy a terminologie
- orientace v charakteristických rysech jednotlivých kultur

Samostatná práce žáků:

- zpracování klíčových témat
- kontexty ve vývoji jednotlivých uměleckých disciplín v jednotlivých oblastech
- ústní prezentace
- obrazových materiálů k zadanému tématu
- diskuze na zadané téma

Specifikace seminární práce:

- teoretická část (teoretický popis tématu)
- praktická část (souvislá prezentace a formulace tématu na základě vlastního studia)
- závěr (výsledky práce)
- 6 až10 stran včetně příloh (schémata, fotografie, aj.)

V rámci výuky jsou ověřovány především teoretické okruhy formou samostatné práce:

Ověřované okruhy:

- orientace v časovém a geografickém vymezení jednotlivých fází vývoje umění v raném středověku

- orientace v uměleckých disciplínách
- zařazení památek a typických znaků, jejich charakteristika a rozlišení na základě obrazové dokumentace

Kritéria hodnocení

Prospěl – neprospěl

- Prospěl: samostatné předvedení orientace v učivu a správné řešení úkolů
  - ústní forma zkoušení: úplné a správné řešení úkolů
  - písemná forma zkoušení: úplné a správné řešení písemné práce včetně grafické úpravy
- Neprospěl: nedokáže se orientovat v učivu, úkoly řeší jen s pomocí učitele
  - ústní forma zkoušení: zkoušení má po obsahové stránce větší závady
  - písemná forma zkoušení: neúplné řešení písemné práce s většími závadami
  - Pro splnění modulu ho musí žák absolvovat s maximální absencí do 20 %.

Doporučená literatura

PIJOAN, José. Dějiny umění 3. ODEON - Praha, 1983. ISBN: 01-502-83.

SYROVÝ, Bohuslav. Architektura – svědectví dob. SNTL : Praha, 1974.

GOMBRICH, H. Ernst. Příběh umění. ARGO : Praha, 1997. ISBN: 80-7203-143-0

MRÁZ, Bohumír. Dějiny výtvarné kultury 1. IDEA SERVIS : Praha, 2002. ISBN: 80-85970-39-2

Poznámky

Obsahové upřesnění

OV RVP - Odborné vzdělávání ve vztahu k RVP

Materiál vznikl v rámci projektu Modernizace odborného vzdělávání (MOV), který byl spolufinancován z Evropských strukturálních a investičních fondů a jehož realizaci zajišťoval Národní pedagogický institut České republiky. Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Kristýna Boháčová. Creative Commons CC BY SA 4.0 – Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.